



STORTINGET

# Representantforslag 53 S

(2020–2021)

fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Audun Lysbakken, Erlend Wiborg og Solfrid Lerbrekk

Dokument 8:53 S (2020–2021)

**Representantforslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Audun Lysbakken, Erlend Wiborg og Solfrid Lerbrekk om et anstendighetsløft for pensjonister**

Til Stortinget

## Bakgrunn

Alderspensionistene har gjennom flere år tapt kjøpekraft som følge av pensjonsreformen. Slik det ser ut nå er sannsynligheten for flere dårlige trygdeoppgjør svært stor. Dermed vil dagens modell med underregulering av alderspensjonene kunne gi enda flere år med tapt kjøpekraft, til tross for at «ingen» trodde at det kunne bli slik.

Pensjonsreformen innebærer blant annet at alderspensjonen underreguleres, og at pensjonistene ikke lenger har forhandlingsrett i de årlige trygdeoppgjørene. Underreguleringen foretas ved å legge til grunn lønnsvekst fratrukket 0,75 prosentpoeng. Den ble ved innføringen i 2011 anslått å skulle tilsvare gjennomsnitt av pris- og lønnsvekst. Historien har vist at dette ikke stemmer. Forslagsstillerne mener det er på tide å vise handlekraft og få stanset denne utviklingen.

## Regulering av alderspensjon

Pensjonsreformen ble vedtatt med et bredt flertall, men ikke enstemmig. Både Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti har vært kritiske til konsekvensene reformen har hatt for landets alderspensjonister, og har flere ganger fremmet ulike forslag om å oppheve underreguleringen og gjeninnføre forhandlingsrett. Flere an-

dre partier har også i senere tid uttrykt enighet med forslagsstillerne om at reguleringsregimet ikke fungerer etter hensikten.

Pensjonsreformen skal evalueres, og det er nylig nedsatt et pensjonsutvalg som blant annet skal se på reguleringsmodellen. Det er i mandatet lagt til grunn at pensjonsreformen skal bidra til at løpende alderspensjoner skal justeres årlig, og at pensjonistene skal sikres økt kjøpekraft. Utvalget skal legge fram sin utredning med tilrådinger for Arbeids- og sosialdepartementet innen 1. mars 2022.

Før utvalget er ferdig og arbeidet behandlet i Stortinget, kan landets pensjonister ha opplevd flere nye år med tapt kjøpekraft.

Å avvente pensjonsutvalgets evaluering er uheldig, særlig i en tid med fallende kjøpekraft. Det foreslås derfor nå en ny, midlertidig modell som sikrer alderspensjonistene en reell inntektsutvikling frem til Stortinget har behandlet og gjennomgått pensjonsutvalgets arbeid og forslag og eventuelt vedtatt varige endringer.

## Minste pensjonsnivå

Stortinget har etter åpningen i oktober 2020 enstemmig vedtatt at minste pensjonsnivå skal heves. Det ligger imidlertid ingen forpliktelser i dette vedtaket, verken for når eller hvor mye en slik minste pensjonsytelse skal økes. Forslagsstillerne mener det er på høy tid å få på plass en forpliktende opptrappingsplan for å heve minste pensjonsnivå opp mot fattigdomsgrensen til EU (EU60). Et høyere minste pensjonsnivå vil bidra til en verdig pensjonisttilværelse.

## Pensjonistforbundet i Teknisk beregningsutvalg

Forslagsstillerne mener pensjonistenes egne organisasjoner bør være bedre representert der pensjoniste-

nes økonomi avgjøres, og foreslår å gi Pensjonistforbundet plass i Teknisk beregningsutvalg (TBU).

### Forhandlingsrett

Forslagsstillerne mener det er uheldig at pensjonistenes organisasjoner mistet en viktig rolle da forhandlingsretten ble fjernet med pensjonsreformen. Det ligger derfor her også forslag om å gjeninnføre forhandlingsrett for landets pensjonister gjennom deres organisasjoner.

Forslagsstillerne mener å se at det er bred enighet om at dagens reguleringsmodell for alderspensjoner ikke fungerer etter intensjonen, og at minste pensjonsytelse er for lav. Selv om Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti primært ønsker en enda bedre modell, der underreguleringen oppheves i sin helhet, er det et mål å få til en endring som kan favne et flertall, og som sikrer en bedre inntektsutvikling for landets alderspensjonister enn det som er tilfellet nå. Forslagsstillerne har derfor, sammen med Pensjonistforbundet, jobbet for å finne midlertidige løsninger det skal være mulig å komme til bred enighet om i Stortinget, i påvente av pensjonsutvalgets eventuelle forslag til varige endringer.

Forslagsstillerne inviterer partiene på Stortinget til å inngå et nytt og midlertidig forlik.

Forslagsstillerne er enige om følgende prinsipper:

1. Ved regulering av løpende pensjoner skal landets pensjonister ikke tape kjøpekraft så lenge lønns-mottakere ellers ikke gjør det. Pensjonene skal likevel ikke reguleres høyere enn lønsmottakere ellers. Det er et mål at ny reguleringsmodell skal virke allerede fra 2020.
2. Det skal lages en forpliktende opptrappingsplan for å øke minste pensjonsnivå opp mot EUs fattigdomsgrense (EU60). Første økning skal gis raskest mulig.
3. Pensjonistenes organisasjoner skal ha forhandlingsrett.
4. Pensjonistforbundet gis plass i TBU på vegne av pensjonistenes organisasjoner, og det etableres kvartalsvise møter mellom pensjonistenes organisasjoner og regjeringen, der både pensjon og øvrige

saker av interesse for pensjonistene kan løftes og drøftes.

### Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

#### for s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen snarest fremme de nødvendige forslag for å sikre at landets pensjonister ikke taper kjøpekraft så lenge lønsmottakerne ellers ikke gjør det. Prinsippet legger regulering av trygdeoppgjørene som gjennomsnitt av lønns- og prisvekst til grunn. Ordningen bør få virkning fra 2020.
2. Stortinget ber regjeringen opprette en plan for årlig opptrapping av minste pensjonsnivå opp mot EUs fattigdomsgrense (EU60), hvor første steg i opptrappingsplanen gjennomføres i 2020.
3. Stortinget ber regjeringen innføre forhandlingsrett for pensjonistenes organisasjoner i trygdeoppgjørene ved å legge til grunn at midler mellom beregnet gjennomsnitt av lønns- og prisvekst og lønnsveksten gis til forhandling de årene dette er et positivt beløp. Midlene skal prioriteres til heving av minste pensjonsnivå frem til målet i opptrappingsplanen for minstepensjonistene er nådd. Pensjonistforbundet/SAKO skal stå for forhandlingene på vegne av pensjonistenes organisasjoner.
4. Stortinget ber regjeringen sikre at Stortinget får en egen sak om trygdeoppgjøret og pensjonistenes inntektsforhold (jf. Meld. St. 4 (2020–2021) Regulering av pensjoner i 2020 og pensjonisters inntektsforhold) til behandling i vårsesjonen, og ikke høstsesjonen som i dag.
5. Stortinget ber regjeringen sørge for at Pensjonistforbundet får plass i TBU på vegne av pensjonistenes organisasjoner.
6. Stortinget ber regjeringen etablere kvartalsvise møter mellom pensjonistenes organisasjoner og regjeringen, der både pensjon og øvrige saker av interesse for pensjonistene kan løftes og drøftes.

11. november 2020

**Siv Jensen**

**Erlend Wiborg**

**Audun Lysbakken**

**Solfrid Lerbrekk**